

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

26 oktober 2015

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van de wet van
28 mei 2002 betreffende de euthanasie wat
de samenstelling van de Federale Controle-
en Evaluatiecommissie betreft**

(ingediend door de heer Hendrik Vuye,
de dames Laurette Onkelinx en Françoise
Schepmans, de heren Servais Verherstraeten en
Patrick Dewael en de dames Karin
Temmerman, Catherine Fonck en
Muriel Gerkens)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

26 octobre 2015

PROPOSITION DE LOI

**modifiant la loi du 28 mai 2002 relative
à l'euthanasie en ce qui concerne la
composition de la Commission fédérale de
contrôle et d'évaluation**

(déposée par M. Hendrik Vuye,
Mmes Laurette Onkelinx et Françoise
Schepmans, MM. Servais Verherstraeten et
Patrick Dewael et Mmes Karin
Temmerman, Catherine Fonck et
Muriel Gerkens)

N-VA	:	Nieuw-Vlaamse Alliantie
PS	:	Parti Socialiste
MR	:	Mouvement Réformateur
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
Open Vld	:	Open Vlaamse liberalen en democraten
sp.a	:	socialistische partij anders
Ecolo-Groen	:	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
cdH	:	centre démocrate Humaniste
VB	:	Vlaams Belang
PTB-GOI	:	Parti du Travail de Belgique – Gauche d'Ouverture
FDF	:	Fédéralistes Démocrates Francophones
PP	:	Parti Populaire

Afkortingen bij de nummering van de publicaties:

DOC 54 0000/000:	Parlementair document van de 54 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA:	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV:	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV:	Beknopt Verslag
CRIV:	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN:	Plenum
COM:	Commissievergadering
MOT:	Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)

Abréviations dans la numérotation des publications:

DOC 54 0000/000:	Document parlementaire de la 54 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA:	Questions et Réponses écrites
CRIV:	Version Provisoire du Compte Rendu intégral
CRABV:	Compte Rendu Analytique
CRIV:	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)
PLEN:	Séance plénière
COM:	Réunion de commission
MOT:	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers

Bestellingen:
Natieplein 2
1008 Brussel
Tel.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.dekamer.be
e-mail: publicaties@dekamer.be

De publicaties worden uitsluitend gedrukt op FSC gecertificeerd papier

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants

Commandes:
Place de la Nation 2
1008 Bruxelles
Tél.: 02/ 549 81 60
Fax: 02/549 82 74
www.lachambre.be
courriel: publications@lachambre.be

Les publications sont imprimées exclusivement sur du papier certifié FSC

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Dit wetsvoorstel strekt ertoe de samenstelling van de federale Controle- en Evaluatiecommissie euthanasie te wijzigen door de benoemingsvoorwaarden voor de kandidaten van bepaalde categorieën te verruimen.

De leden van deze commissie worden bij koninklijk besluit benoemd uit een dubbele lijst die wordt voorgedragen door de Kamer van volksvertegenwoordigers. Zij bestaat uit zestien effectieve leden waarvan acht doctors in de geneeskunde, van wie er minstens vier hoogleraar zijn, vier hoogleraren in de rechten of advocaat en vier leden komende uit kringen die belast zijn met de problematiek van ongeneeslijk zieke patiënten. Naast effectieve leden worden ook plaatsvervangers benoemd.

Bij de lopende voordrachtsprocedure is gebleken dat er onvoldoende kandidaten zijn voor de (sub)categorie “hoogleraar in de geneeskunde”. Het begrip “hoogleraar” moet immers strict worden beoordeeld. In een nota van de juridische dienst aangaande de interpretatie van dit begrip wordt verwezen naar het arrest nr. 218.293 van de Raad van State van 1 maart 2012. De Raad van State vernietigt daarin een beslissing van de Senaat, die in het kader van de aanwijzing van een lid van de benoemingscommissie voor het notariaat een ruime interpretatie hanteert van de begrippen “hoogleraar” en “docent”. De Raad van State oordeelt dat die interpretatie *“s’écarte de la signification généralement donnée aux termes ‘chargé de cours’, ‘professeur’ et ‘maître de conférences’, qui disposent pourtant d’un sens légal précis et ne peuvent être utilisés indifféremment”*.

Voor het onderwijzend personeel van de universiteiten die afhangen van de Franse Gemeenschap geldt artikel 21, § 1, van de wet van 28 april 1953 betreffende de inrichting van het universitair onderwijs door de Staat als wettelijke grondslag. Daarin wordt het volgende bepaald: “Tot het onderwijzend personeel behoren de gewone hoogleraren, de buitengewone hoogleraren, de hoogleraren en de docenten.”. Artikel 41 van de wet van 27 juli 1971 op de financiering en de controle van de universitaire instellingen bepaalt dat de door de Staat gesubsidieerde universitaire inrichtingen bij beslissing van hun raad van bestuur voor hun personeel een statuut vaststellen dat gelijkwaardig is aan het statuut als vastgesteld bij de wetten en reglementen voor het personeel van de universitaire inrichtingen van de Staat.

Voor het onderwijzend personeel van de universiteiten die ressorteren onder de Vlaamse Gemeenschap,

Développements

MESDAMES, MESSIEURS,

La présente proposition de loi vise à modifier la composition de la Commission fédérale de contrôle et d’évaluation en élargissant les conditions de nomination des candidats de certaines catégories.

Les membres de cette commission sont nommés par arrêté royal sur une liste double présentée par la Chambre des représentants. La commission est composée de seize membres effectifs, dont huit docteurs en médecine, parmi lesquels quatre au moins sont professeurs, de quatre professeurs de droit ou avocats et de quatre membres issus des milieux chargés de la problématique des patients atteints d’une maladie incurable. En plus des membres effectifs, des membres suppléants sont également désignés.

La procédure de présentation en cours a fait apparaître un manque de candidats dans la (sous)catégorie “professeurs de médecine”. La notion de “professeur” doit en effet être interprétée de manière stricte. Dans une note du service juridique relative à l’interprétation de cette notion il est renvoyé à l’arrêt n° 218.293 rendu le 1er mars 2012 par le Conseil d’État. Le Conseil d’État y annule une décision prise par le Sénat qui applique une interprétation large des notions de “professeur” ou de “chargé de cours” lors de la désignation d’un membre de la Commission de nomination pour le notariat. Le Conseil d’État estime que cette interprétation “s’écarte de la signification généralement donnée aux termes ‘chargé de cours’, ‘professeur’ et ‘maître de conférences’, qui disposent pourtant d’un sens légal précis et ne peuvent être utilisés indifféremment”.

Pour le personnel enseignant des universités relevant de la Communauté française, la base légale est l’article 21, §1er, de la loi du 28 avril 1953 sur l’organisation de l’enseignement universitaire par l’État. Cette disposition précise que “le personnel enseignant comprend les professeurs ordinaires, les professeurs extraordinaires, les professeurs et les chargés de cours.”. La loi du 27 juillet 1971 sur le financement et le contrôle des institutions universitaires prévoit, en son article 41, que le Conseil d’administration des institutions universitaires subventionnées par l’État fixe, pour leur personnel, un statut équivalent au statut fixé par les lois et règlements pour le personnel des institutions universitaires de l’État.

Pour le personnel enseignant des universités relevant de la communauté flamande, l’article 21, § 1er, de la loi

dient artikel 21, § 1, van de voormelde wet van 28 april 1953¹ in samenhang te worden gelezen met de artikelen V.2², V.3³, V.27⁴ en V.255⁵ van het besluit van de Vlaamse regering van 11 oktober 2013 tot codificatie van de decretale bepalingen betreffende het hoger onderwijs. Uit die bepalingen vloeit voort dat het onderwijzend personeel de “*docenten, hoofddocenten, hoogleraren, gewone hoogleraren en buitengewone hoogleraren*” omvat.

“Lector”/ “*Maître de conférences*” is de titel (en niet de graad) van de personen die niet tot het academisch korps van een universiteit behoren en er tijdelijk vrije cursussen geven of een lid van het academisch korps vervangen⁶.

Wat moet daaruit worden afgeleid voor de benoemingen en voordrachten door de Kamer?

1. Het begrip “hoogleraar” moet worden beoordeeld in het licht van de graad van de kandidaat en niet van diens titel. Wanneer een wettekst bijvoorbeeld voorziet in de benoeming van een “hoogleraar”/ “*professeur*”, kan een kandidaat met de graad van “docent”/ “*chargé de cours*” niet in aanmerking worden genomen, al heeft hij de titel van “professor”/ “*professeur*”.

¹ “Tot het onderwijzend personeel behoren de gewone hoogleraren, de buitengewone hoogleraren, de hoogleraren, de geassocieerde hoogleraren, de docenten en de geassocieerde docenten.”

² “De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op het academisch personeel van de universiteiten bezoldigd ten laste van de werkingsuitkeringen verschaft door de Vlaamse Gemeenschap.”

³ “Bij het zelfstandig academisch personeel bestaan de volgende graden: docent, hoofddocent, hoogleraar, gewoon hoogleraar en buitengewoon hoogleraar.”

⁴ “Het universiteitsbestuur stelt bij de indiensttreding van ieder personeelslid vast of het al dan niet ten laste valt van de werkingsuitkeringen van de Vlaamse Gemeenschap.”

⁵ “De geassocieerde docenten en geassocieerde hoogleraren worden op 1 oktober 1991 gelijkgesteld met respectievelijk de hoofddocenten en de hoogleraren in titel I, hoofdstuk I, van dit deel. De docenten, de hoogleraren en de buitengewoon hoogleraren worden op 1 oktober 1991 gelijkgesteld met respectievelijk de hoofddocenten, de hoogleraren en de buitengewoon hoogleraren in titel I, hoofdstuk I, van dit deel, [...]”

⁶ Artikel 34 van de wet van 28 april 1953 betreffende de inrichting van het universitair onderwijs door de Staat: “De raad van beheer verleent aan de leden van het onderwijzend personeel van de universiteit, alsmede aan de personen die niet tot het professorenkorps behoren, machtiging om voor een beperkte tijd vrije cursussen te geven.

De niet tot het professorenkorps behorende personen, die zodanige machtiging hebben verkregen, dragen tijdens hun mandaat de titel van lector.

De raad van beheer kan eveneens de titel van lector verlenen aan personen die een hoogleraar of docent gedurende ten minste een jaar hebben vervangen, en zulks vanaf het tweede jaar en voor de duur van hun mandaat.”

précitée du 28 avril 1953¹ doit être lu en combinaison avec les articles V.2², V. 3³, V. 27⁴ et V. 255⁵ de l’arrêté du gouvernement flamand du 11 octobre 2013 portant codification des dispositions décretales relatives à l’enseignement supérieur. Il découle de ces dispositions que le personnel enseignant comprend les “*docenten, hoofddocenten, hoogleraren, gewone hoogleraren en buitengewone hoogleraren*”.

“Maître de conférences” / “Lector” est le titre (et non le grade) porté par des personnes étrangères au corps académique d’une université et qui, à titre temporaire, y donnent des cours libres ou qui y suppléent un membre du corps académique (⁶).

Que faut-il en déduire pour les nominations et présentations effectuées par la Chambre?

1. La notion de “professeur d’université” doit s’apprécier par rapport au grade du candidat et non pas en fonction de son titre. Ainsi, lorsqu’un texte légal prévoit la nomination d’un “professeur” / “*hoogleraar*”, un candidat qui aurait le grade de “chargé de cours” / “*docent*” ne peut être retenu, même si ce candidat porte le titre de “professeur” / “professor”.

¹ “Tot het onderwijzend personeel behoren de gewone hoogleraren, de buitengewone hoogleraren, de hoogleraren, de geassocieerde hoogleraren, de docenten en de geassocieerde docenten.”

² “De bepalingen van dit hoofdstuk zijn van toepassing op het academisch personeel van de universiteiten bezoldigd ten laste van de werkingsuitkeringen verschaft door de Vlaamse Gemeenschap.”

³ “Bij het zelfstandig academisch personeel bestaan de volgende graden: docent, hoofddocent, hoogleraar, gewoon hoogleraar en buitengewoon hoogleraar.”

⁴ “Het universiteitsbestuur stelt bij de indiensttreding van ieder personeelslid vast of het al dan niet ten laste valt van de werkingsuitkeringen van de Vlaamse Gemeenschap.”

⁵ “De geassocieerde docenten en geassocieerde hoogleraren worden op 1 oktober 1991 gelijkgesteld met respectievelijk de hoofddocenten en de hoogleraren in titel I, hoofdstuk I, van dit deel. De docenten, de hoogleraren en de buitengewoon hoogleraren worden op 1 oktober 1991 gelijkgesteld met respectievelijk de hoofddocenten, de hoogleraren en de buitengewoon hoogleraren in titel I, hoofdstuk I, van dit deel, [...]”

⁶ Article 34 de la loi du 28 avril 1953 sur l’organisation de l’enseignement universitaire par l’État: “Le conseil d’administration accorde aux membres du personnel enseignant de l’université ou du centre universitaire, ainsi qu’aux personnes étrangères au corps professoral, les autorisations de donner des cours libres pour une durée limitée.

Les personnes étrangères au corps professoral qui ont reçu cette autorisation portent, pendant la durée de leur mandat, le titre de maître de conférences.

Le conseil d’administration peut également accorder le titre de maître de conférences aux personnes qui ont suppléé, pendant un an au moins, un professeur ou un chargé de cours et ce à partir de la deuxième année et pour la durée de leur mandat.”

2. Wil men de benoemingsvoorwaarden versoepelen voor de categorie “hoogleraar”/ “*professeur*” en ook de “docenten”/ “*chargés de cours*” in aanmerking laten komen, dan moet dat in de wet worden gepreciseerd, naar het voorbeeld van wat is bepaald voor de Benoemingscommissie voor het notariaat. In dat geval zou de Kamer desgevallend kunnen overgaan tot de benoeming van een “docent”/ “*chargé de cours*”, een “hoofddocent”⁷, een “hoogleraar”/ “*professeur*”, een “gewoon hoogleraar”/ “*professeur ordinaire*” en ook een “buitengewoon hoogleraar”/ “*professeur extraordinaire*”. De kandidaturen van “lectoren”/ “*maîtres de conférences*” zouden echter niet in aanmerking kunnen worden genomen.

3. Wil men de benoemingsvoorwaarden versoepelen voor de categorie “hoogleraar” en ook de “emeriti hoogleraren”/ “*professeurs émérites*” in aanmerking laten komen, dan moet dat in de wet worden gepreciseerd. De raad van bestuur van de universiteit kan de gepensioneerdde hoogleraren immers de titel van emeritus hoogleraar verlenen. De leden van het academisch personeel die tot het emiritaat toetreden, behoren echter niet langer tot het personeel van de universiteit. Zij kunnen dus niet langer worden beschouwd als “hoogleraren”/ “*professeurs*” in de wettelijke betekenis van het woord.

De Juridische dienst besluit: ingeval de Kamer over een grotere bewegingsvrijheid wil beschikken bij haar voordrachten en benoemingen voor een aantal instanties, dan zouden de wettelijke criteria voor “hoogleraar”/ “*professeur*”, naar gelang van de beleidsmatige opportuniteit, kunnen worden aangepast als volgt: “een docent, een hoogleraar of een emeritus hoogleraar aan een Belgische universiteit”/ “*un chargé de cours, un professeur ou un professeur émérite d’une université belge*”.

Voorliggend wetsvoorstel beoogt, voor de samenstelling van de federale controle- en evaluatiecommissie euthanasie, de categorie “hoogleraar in de geneeskunde” te verruimen tot docenten en emeriti hoogleraren.

Om moeilijkheden bij de voordracht van leden voor de categorie “hoogleraar in de rechten of advocaat” in de toekomst te vermijden, wordt voorgesteld deze categorie eveneens te verruimen tot docenten en emeriti hoogleraren.

⁷ Aan de universiteiten van de Franse Gemeenschap bestaat geen gelijkaardige graad.

2. Si l’on veut assouplir les conditions de nomination pour la catégorie “professeur”/ “*hoogleraar*” et l’élargir aux “chargés de cours”/ “docenten”, il faut le spécifier dans la loi, à l’instar de ce qui est prévu pour la commission de nomination pour le notariat. Dans une telle hypothèse, la Chambre pourrait nommer indifféremment un “chargé de cours”/ docent”, un “hoofddocent”⁷, un “professeur”/ *hoogleraar*”, un “professeur ordinaire”/ “*gewone hoogleraar*” ou même un “professeur extraordinaire”/ “*buitengewone hoogleraar*”. Par contre, les candidatures de “maîtres de conférences”/ “*lectoren*” ne pourraient pas être retenues.

3. Si l’on veut assouplir les conditions de nomination pour la catégorie “professeurs” et l’élargir aux “professeurs émérites”/ “*emeriti hoogleraren*”, il faut le spécifier dans la loi. En effet, les professeurs d’université admis à la retraite peuvent se voir conférer le titre de professeur émérite par le conseil d’administration de l’université. Admis à l’éméritat, les membres du personnel académique cessent cependant de faire partie du personnel de l’université. Ils ne peuvent dès lors plus être considérés comme “professeurs”/ “*hoogleraren*” au sens légal du terme.

Le service juridique en conclut que si la Chambre souhaite disposer d’une plus grande marge de manœuvre dans les présentations et nominations auxquelles elle procède pour une série d’organes, les critères légaux pour la catégorie “professeur”/ “*hoogleraar*” pourraient, en fonction de l’opportunité politique, être adaptés comme suit: “un chargé de cours, un professeur ou un professeur émérite d’une université belge”/ “*een docent, een hoogleraar of een emeritus hoogleraar aan een Belgische universiteit*”.

La présente proposition de loi vise à étendre, pour la composition de la commission fédérale de contrôle et d’évaluation de l’euthanasie, la catégorie “professeurs de médecine” aux chargés de cours et aux professeurs émérites.

Afin d’éviter à l’avenir les difficultés lors de la présentation de membres de la catégorie “professeur de droit ou avocat”, il est proposé d’étendre également cette catégorie aux chargés de cours et professeurs émérites.

⁷ Il n’existe pas de grade équivalent dans les universités relevant de la Communauté française.

ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 2

Naast hoogleraren, gewone hoogleraren en buitengewone hoogleraren behoren ook docenten tot het onderwijzend personeel van de universiteiten die afhangen van de Vlaamse en de Franse Gemeenschap. Momenteel komen zij niet in aanmerking om te zetelen in de federale Controle- en Evaluatiecommissie euthanasie. Dit artikel beoogt o.m. docenten toe te voegen aan de categorieën 'hoogleraar in de geneeskunde' en 'hoogleraar in de rechten of advocaat'.

De raad van bestuur van de universiteit kan de gepensioneerde hoogleraren de titel van emeritus hoogleraar verlenen. Zij behoren echter niet langer tot het personeel van de universiteit en komen dus niet in aanmerking om te zetelen in de commissie onder de hogergenoemde categorieën. Hoogleraren die lid zijn van de commissie en aan wie het emeritaat wordt verleend, kunnen zich dus niet langer kandidaat stellen (tenzij eventueel voor de categorie 'kringen die belast zijn met de problematiek van ongeneeslijk zieke patiënten'). Door 'emeritus hoogleraar' toe te voegen aan de categorieën 'hoogleraar in de geneeskunde' en 'hoogleraar in de rechten of advocaat' kunnen zij zich voortaan kandidaat (blijven) stellen om in de commissie te zetelen.

Hendrik VUYE (N-VA)
Laurette ONKELINX (PS)
Françoise SCHEPMANS (MR)
Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)
Patrick DEWAELE (Open Vld)
Karin TEMMERMAN (sp.a)
Catherine FONCK (cdH)
Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)

COMMENTAIRES DES ARTICLES

Article 2

Outre les professeurs, professeurs ordinaires et professeurs extraordinaires, les chargés de cours font également partie du personnel enseignant des universités dépendant des Communautés française ou flamande. Ces derniers ne sont actuellement pas autorisés à siéger au sein de la Commission fédérale de contrôle et d'évaluation de l'euthanasie. Cet article vise à ajouter notamment les chargés de cours aux catégories 'professeur de médecine' et 'professeur de droit ou avocat'.

Le conseil d'administration de l'université peut accorder le titre de professeur émérite aux professeurs retraités. Or, ces derniers ne font plus partie du personnel de l'université et ne peuvent donc pas siéger au sein de la commission dans les catégories précitées. Les professeurs qui sont membres de la commission et accèdent à l'éméritat ne peuvent plus poser leur candidature (sauf éventuellement pour la catégorie 'milieux chargés de la problématique des patients atteints d'une maladie incurable'). L'ajout de la catégorie de 'professeur émérite' à celles de 'professeur de médecine' et de 'professeur de droit ou avocat' permettrait à ceux-ci de (continuer à) solliciter un poste au sein de la commission.

WETSVOORSTEL**Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 6, § 2, eerste lid, van de wet van 28 mei 2002 betreffende de euthanasie worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° de woorden “van wie er minstens vier hoogleraar zijn” worden vervangen door de woorden “van wie er minstens vier docent, hoogleraar of emeritus hoogleraar zijn”;

2° de woorden “Vier leden zijn hoogleraar in de rechten aan een Belgische universiteit” worden vervangen door de woorden “Vier leden zijn docent, hoogleraar of emeritus hoogleraar in de rechten aan een Belgische universiteit”.

14 oktober 2015

Hendrik VUYE (N-VA)
Laurette ONKELINX (PS)
Françoise SCHEPMANS (MR)
Servais VERHERSTRAETEN (CD&V)
Patrick DEWAELE (Open Vld)
Karin TEMMERMAN (sp.a)
Catherine FONCK (cdH)
Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)

PROPOSITION DE LOI**Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Art. 2

Dans l'article 6, § 2, alinéa 1er, de la loi du 28 mai 2002 relative à l'euthanasie, les modifications suivantes sont apportées:

1° les mots “dont quatre au moins sont professeurs” sont remplacés par les mots “dont quatre au moins sont chargés de cours, professeurs ou professeurs émérites”;

2° les mots “Quatre membres sont professeurs de droit dans une université belge” sont remplacés par les mots “Quatre membres sont chargés de cours, professeurs ou professeurs émérites de droit dans une université belge”.

14 octobre 2015